

---

2 juni 2015
Corr.nr. 2015-21.904, BWb
Zaaknr. 575232

Nummer 39/2015

Voordracht van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten van Groningen voor het beschikbaar stellen van krediet ten behoeve van de realisatie van het vervangen van de brug Aduard en aansluitende infrastructuur, in het kader van de opwaardering hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl.

---

1. Samenvatting

Het Rijk en de provincies Fryslân en Groningen werken samen aan het verbeteren van de hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl om de bereikbaarheid van de regio voor de binnenvaart te optimaliseren. Het Rijk heeft hiervoor destijds een taakstellend budget beschikbaar gesteld; de regio zorgt voor aanvullende financiering. De provincies zijn belast met de projectleiding, planstudie, planuitwerking en realisatie van onder andere de vervanging van bruggen binnen hun provincie.

In verband hiermee zijn wij van plan om de huidige brug over het Van Starckenborghkanaal in Aduard te vervangen, in combinatie met de aanleg van de rondweg Aduard en het vernieuwen van de aansluiting en brug Nieuwklap. Voor het realiseren van de rondweg Aduard en de aansluiting daarvan op de provinciale N355 bij Nieuwklap alsmede het vervangen van de brug ter plaatse hebben uw Staten op 24 september 2014 al een realisatiebesluit genomen. Wij stellen u in deze voordracht voor om in aanvulling hierop een realisatiebesluit te nemen voor de brug Aduard. De realisatiekosten voor de aanleg van de brug Aduard en aansluitende infrastructuur zijn geraamd op afgerond € 17,7 mln. excl. btw.

2. Doel en wettelijke grondslag

Doel van deze voordracht is het nemen van een realisatiebesluit voor de brug Aduard. Het project Aduard maakt deel uit van fase 1 van het programma voor verbetering van de hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl. Doel hiervan is om de hoofdvaarweg geschikt te maken voor grotere schepen, van scheepvaartklasse Va, voor vierlaags containervaart en tweebaks duwvaart in gestrekte formatie (combinatie van 1 duweenheid en 2 bakken achter elkaar; ca. 190m) en daarmee de bereikbaarheid van de regio voor de binnenvaart te optimaliseren.

Met het project Aduard worden naast de doelen vanuit de vaarweg ook andere belangrijke regionale doelen gerealiseerd. Door de aansluiting en brug Nieuwklap op de provinciale weg N355 te vervangen wordt de ontbrekende schakel in de Fietsroute Plus Zuidhorn-Groningen aangelegd, het Aduarderdiep wordt beter toegankelijk voor grotere schepen. Door realisatie van de rondweg Aduard wordt de provinciale N983 omgelegd en hoeft er geen doorgaand (vracht-)verkeer meer door de dorpskern van Aduard. Daarmee wordt een einde gemaakt aan een al lang bestaand verkeersleefbaarheidsprobleem in Aduard.

3. Procesbeschrijving en planning

Het totale project Aduard bestaat uit een drietal onderdelen: het vervangen van de brug over het Van Starckenborghkanaal, de aanleg van de rondweg Aduard en daarmee samenhangend het vervangen van de aansluiting op de provinciale weg N355 bij Nieuwklap, inclusief de in de N355 gelegen brug Nieuwklap. Voor de laatste twee onderdelen heeft u afgelopen jaar reeds een realisatiebesluit (voordracht 29/2014) genomen. Thans wordt er gewerkt aan de voorbereiding van de uitvoering.

De besluitvorming voor de realisatie van de brug Aduard moest toen nog wachten op een sluitende dekking van geraamde projectkosten. Vandaar dat er is gekozen voor gefaseerde uitvoering, met dien verstande dat is afgesproken dat het ongewenst zou zijn om een situatie te krijgen waarin de

rondweg al wel gereed zou zijn maar de nieuw brug Aduard nog niet. Vandaar dat is aangegeven de besluitvorming voor de brug Aduard zo spoedig mogelijk zou moeten volgen. De brug Aduard is de laatste in fase 1 van de het programma voor verbetering van de hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl.

4. Begroting

De kosten die met dit besluit aan de orde zijn worden geraamd op € 17.700.000,- excl. btw. Deze kosten worden gedekt zoals aangegeven onder de paragraaf Financiën in hoofdstuk 6.

5. Inspraak/participatie

De omwonenden en omgeving zijn gedurende de planstudie en planuitwerking via informatie-avonden, nieuwsbrieven en websites periodiek geconsulteerd en geïnformeerd over de voortgang. Zij hebben een essentiële rol gespeeld bij de totstandkoming van het uiteindelijke voorkeursalternatief.

6. Nadere toelichting

Inleiding

De hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl, waarvan het Van Starckenborghkanaal deel uit maakt, wordt opgewaardeerd voor grotere schepen van scheepvaartklasse Va, vierlaags containervaart en tweebaks duwvaart in gestrekte formatie. De huidige tafelbrug Aduard voldoet niet aan de eisen die dit met zich meebrengt. De nieuwe brug moet conform de daarvoor geldende richtlijnen de volle vaarwegbreedte van 54 meter gaan overspannen en een doorvaarthoogte krijgen van 9,10 meter.

Op 1 december 2004 heeft de toenmalige minister van Verkeer en Waterstaat besloten middelen ter beschikking te stellen om de bruggen Aduard en Dorkwerd te gaan vervangen.

In de daarop volgende planstudiefase hebben wij zorgvuldig een groot aantal verschillende varianten in een interactief proces met de omgeving onderzocht en beoordeeld. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een voorkeursalternatief.

In juli 2009 heeft u ingestemd met het voorkeursalternatief en een planuitwerkingsbesluit genomen voor het vervangen van de bruggen in Aduard en Dorkwerd (voordracht 9/2009).

Hierbij gaat het om de volgende onderdelen (zie afbeelding 1):

1. Het slopen van de bestaande hefbrug Aduard.
2. Het bouwen van een nieuwe brug Aduard.
3. De aanleg van een rondweg Aduard.
4. Het vervangen van de bestaande hefbrug Dorkwerd.
5. Het vernieuwen aansluiting N355 en brug Nieuwklap.

Afbeelding 1: overzicht projectonderdelen planuitwerkingsbesluit

Brug Dorkwerd

U heeft in 2011 (voordracht 30/2011) ingestemd met de realisatie van de vervanging van brug Dorkwerd. In 2012 is de brug aangevaren en ernstig beschadigd geraakt. Daarom hebben wij besloten de vervanging te prioriteren en deze los te koppelen van de realisatie van het project Aduard. In 2013 heeft u het krediet voor realisatie van de brug Dorkwerd (voordracht 36/2013) verhoogd in verband met prijsontwikkeling en nadere planuitwerking. Op dit moment is de aannemer druk bezig met de bouw van de nieuwe brug.

Regiodoelen project Aduard

In de huidige situatie ervaren bewoners in de dorpskern van Aduard dagelijks overlast (verkeersleefbaarheid) van het doorgaande auto- en vrachtverkeer over de provinciale weg N983 door het dorp. Al decennia wordt er gepleit voor een rondweg waardoor doorgaand auto- en vrachtverkeer uit de dorpskern geweerd kan worden. Begin 2014 hebben bewoners nog eens aan ons duidelijk gemaakt dat er wat hen betreft zo spoedig mogelijk met de realisatie van de rondweg zou moeten worden begonnen. Vanwege de aanleg van de rondweg wordt de nieuwe brug over het Van Starckenborghkanaal niet op dezelfde plek als de huidige gebouwd, maar komt deze een stuk oostelijker te liggen.

De Fietsroute Plus Zuidhorn-Groningen is inmiddels grotendeels aangelegd. Ontbrekende schakel is op dit moment nog het deel over de brug bij Nieuwklap. De aanleg van dit deel hebben wij destijds gekoppeld aan de realisatie van de nieuwe brug Nieuwklap.

De huidige vaste brug bij Nieuwklap heeft tussen de pijlers slechts een doorvaartbreedte van 11 meter en een doorvaarthoogte van 6,57 meter en voldoet daarmee niet aan de actuele functionele eisen die horen bij het Aduarderdiep, een vaarweg van klasse IV met een krap profiel. De nieuwe brug krijgt een doorvaartbreedte van 35,5 meter en een doorvaarthoogte van 7 meter en voldoet daarmee aan de actuele richtlijnen en maakt bovendien het Aduarderdiep bereikbaar voor 3 laags containerschepen.

Programma Verbetering hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl fase 1

Het Rijk en de provincies Fryslân en Groningen hebben in het kader van de Langmanakkoord in 1998 afspraken gemaakt over de verbetering van de hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl. Het gaat hierbij uiteindelijk in totaal om een investering van een kleine € 400 mln.. Het Rijk heeft hiervoor destijds een taakstellend budget ter beschikking gesteld; de regio zorgt voor aanvullende financiering. De provincies zijn belast met de projectleiding, planstudie, planuitwerking en realisatie van onder andere de vervanging van bruggen binnen hun provincie.

In 1998 was de vaarweg nog in eigendom en beheer bij de provincies. Het Rijk droeg bij aan de kosten voor beheer en onderhoud. Ondertussen, is het eigendom en beheer van de vaarweg overgedragen aan het Rijk. Uw staten hebben hier middels voordracht 37/2011 mee ingestemd. De overdracht is per 1 januari 2014 geëffectueerd.

Het vervangen van de brug Aduard over het Van Starckenborghkanaal is nu het laatste onderdeel in een hele reeks van projecten van fase 1. De afgelopen jaren is er voortvarend gewerkt aan de voorbereiding en bouw van bruggen en het verruimen van het kanaalprofiel.

Bij Dorkwerd, Zuidhorn en Aduard is op basis van de planstudies uiteindelijk gekozen voor het vervangen van de bestaande bruggen door nieuwe tafelbruggen. Oorspronkelijk was uitgegaan van draaibruggen. Die bleken uiteindelijk budgettair niet haalbaar, in Zuidhorn moeilijk inpasbaar en nautisch minder gewenst. Ook de tafelbruggen bleken echter, uiteindelijk niet binnen het oorspronkelijke taakstellende budget realiseerbaar.

Wij hebben u hierover in 2013 geïnformeerd en u voorgesteld in te stemmen met het verhogen van het budget en krediet voor de brug Dorkwerd ten einde de bouw hiervan zo spoedig mogelijk te kunnen starten (voordracht 36/2013). Het verhoogde budget voor Dorkwerd zorgde echter voor een extra tekort in de dekking voor de laatste brug, de brug Aduard. Hiermee ontstond tevens de uitdaging om samen met de projectpartners Rijkswaterstaat, provincie Fryslân en de gemeente Zuidhorn op zoek te gaan naar een oplossing en te komen tot een volledige financiële dekking voor de brug Aduard.

Budgettaire spanning

Met de kennis van deze budgettaire spanning en vooruitlopend op definitieve besluitvorming hebben wij u bij de herverdeling RSP/MIT-middelen in 2013 (voordracht 23/2013) al voorgesteld

rekening om een reservering ter hoogte van € 4 mln. aan MIT-middelen te doen. Uw Staten hebben ingestemd met dit voorstel. Van dit bedrag is ondertussen € 0,55 mln. door uw Staten ingezet (voordracht 29/2014) voor de rondweg Aduard, zodat nog € 3,45 mln. resteert.

Het Rijk en de provincies hebben voor het programma voor verbetering van de hoofdvaarweg vooraf procedureafspraken gemaakt over hoe om te gaan met eventuele tekorten in de vorm van een stappenplan. In eerste instantie wordt bij een verwacht tekort bekeken of er kan worden versoerd om binnen de begroting te blijven. Verder kan een overschot of (aanbestedings-) meevaller op het ene project gebruikt worden ter dekking van een tekort op een ander project binnen de provincie. Eventuele overschotten van de ene provincie kunnen ook door het Rijk ingezet worden voor dekking van projecten met tekorten in de andere provincie. Bieden al deze stappen geen of onvoldoende soelaas dan dient er nader overleg met projectpartners plaats te vinden ten einde tot een sluitende financiële dekking te komen.

De afgelopen tijd is dit proces zorgvuldig in al haar stappen doorlopen. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een versoerd ontwerp voor de tafelbruggen van Zuidhorn en Aduard. Voor de brug in Zuidhorn is reeds een voorstel gemaakt (voordracht 30/2014) waar uw Staten mee hebben ingestemd. In het ontwerp van de brug Aduard dat nu voor ligt zijn met de omgeving afgestemde versoeringen verwerkt.

Rijkswaterstaat heeft naast de oorspronkelijke, resterende middelen nog aanvullende middelen weten te genereren. De Rijksbijdrage is nu begroot op in totaal € 13,53 mln. Met de inzet van het resterende deel van de reeds eerder door u gereserveerde MIT-middelen (€ 3,45 mln.) ontstaat nu een gedekte begroting, zoals u kunt zien in hoofdstuk 5 Financiën. Met het Rijk is afgesproken dat indien er sprake is van meevallers op programmaniveau onze provinciale bijdrage van € 3,45 mln. als garantstelling zal worden beschouwd en resterende middelen derhalve prioritair aan de provincie vervallen.

Grondaankoop en bestemmingsplannen

Vooruitlopend op de te nemen realisatiebesluiten leek het ons destijds gewenst de reguliere grondaankoop voor het hele project Aduard (onderdelen 1,2,3 en 5) al te starten. Hierover hebben wij u per brief van 30 oktober 2012 (zaaknr. 418926) geïnformeerd. Naar aanleiding van de vertraging in de besluitvorming is dit proces tijdelijk stilgelegd. De betrokkenen zijn hier destijds over geïnformeerd. Vanwege het zicht op definitieve besluitvorming is het proces van grondaankoop per mei 2015 weer opgestart.

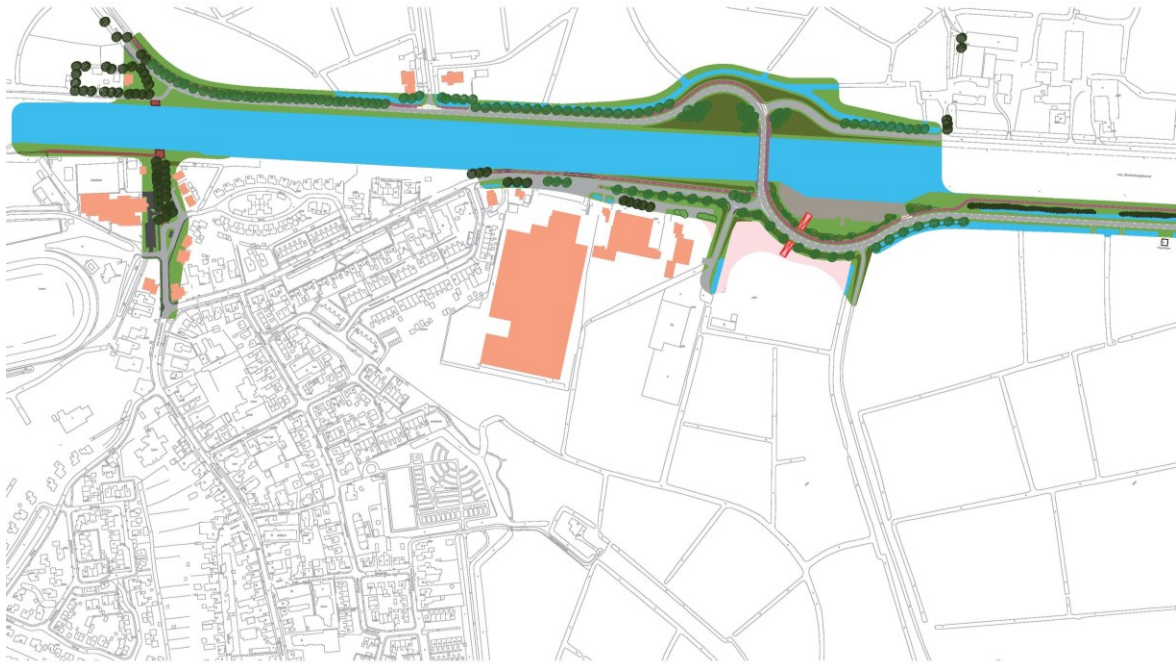
Verder hebben wij op 11 december 2012 besloten om de noodzakelijke bestemmingsplan procedure voor het project Aduard al op te starten bij de gemeenten Zuidhorn en Groningen. Beide bestemmingsplannen zijn inmiddels door de respectievelijke gemeenten vastgesteld en onherroepelijk geworden. Hiermee is voor de realisatie van de brug Aduard belangrijke tijdswinst geboekt.

Brug Aduard

De huidige brug over het Van Starckenborghkanaal is 80 jaar oud en versleten en voldoet niet aan de huidige eisen. Om aan de uitgangspunten van het programma voor de verbetering van de hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl te voldoen, wordt de brug vervangen door eenzelfde type brug, een zogenaamde tafelbrug, maar met een grotere doorvaarhoogte en -breedte. De huidige brug heeft een doorvaarhoogte van 6,90m en een doorvaartbreedte van 22m. Bij de nieuwe brug wordt dit 9,10m respectievelijk 54m.

Om aan te kunnen sluiten op de rondweg Aduard, wordt de nieuwe brug niet op de plaats van de bestaande gebouwd, maar meer in oostelijke richting ter plaatse van de huidige loswal. De keuze voor deze locatie, het doorlopen proces en de beschouwde alternatieven zijn beschreven in de voordracht voor het planuitwerkingsbesluit met nummer 9/2009.

Vanwege de bouw van de nieuwe brug is het noodzakelijk gebleken de huidige loswal te vervangen door een nieuwe, verder oostelijk gelegen. De huidige provinciale weg N983 wordt vanaf de noordzijde van de huidige brug langs het Van Starckenborghkanaal doorgetrokken tot aan de nieuwe brug. Hierbij wordt ook het vrijliggende fietspad, dat nu ten noorden van de huidige brug eindigt, doorgetrokken tot over de nieuwe brug. Dit fietspad sluit daarbij aan op de huidige Albert Harkemaweg die als fietspad gehandhaafd blijft parallel aan de nieuwe rondweg (zie afbeelding 2).

Afbeelding 2: situering nieuwe brug Aduard

Rondweg Aduard N983

Om het verkeer van de provinciale N983 aan te sluiten op de N355 wordt aan de zuidkant van het Van Starckenborghkanaal een rondweg aangelegd. Hierdoor wordt het doorgaande verkeer om de dorpskern van Aduard heen geleid. Ter hoogte van Nieuwklap wordt deze rondweg om redenen van verkeersveiligheid en doorstroming op de N355, ongelijkvloers aangesloten op de Friesestraatweg, de N355.

De verkeerskundige inrichting sluit aan op die van de N983 en wordt conform de categorisering ingericht als een erftoegangsweg met een snelheidsregime van 60 km/h.

Flora en Fauna

Er zijn reeds onderzoeken betreffende flora en fauna uitgevoerd. Hieruit komen geen grote beperkingen voort voor de uitvoering van de werken. Enkel de normale zorgplicht t.a.v. weidevogels en een juiste bouwfasering voor vleermuizen (eerst de nieuwe brug bouwen voordat de oude gesloopt wordt).

Landschappelijke inpassing

De landschappelijke inpassing is vastgelegd in de "Visie landschappelijke inpassing" die onderdeel is van het vastgestelde bestemmingsplan van de gemeente Zuidhorn en de gemeente Groningen en daarmee ook uitgangspunt is bij de verdere uitwerking.

Geluid

Voor het project Aduard is reeds akoestisch onderzoek verricht. De uitkomsten hiervan worden meegenomen in de realisatie.

Luchtkwaliteit

Ook hiervoor heeft reeds onderzoek plaats gevonden. Uit de berekeningen blijkt dat in de beschouwde zichtjaren overal ruimschoots aan de grenswaarden wordt voldaan. De beschouwde wegconstructie en -aanleg kan worden gerealiseerd zonder belemmeringen ten aanzien van de Wet luchtkwaliteit.

Inventarisatie van kabels en leidingen

De ondergrondse infrastructuur is geïnventariseerd en afstemming met de respectievelijke eigenaren/beheerders zal binnenkort plaatsvinden. Hoewel uit de inventarisatie de nodige aan te passen kabels en leidingen naar voren zijn gekomen, zijn dit geen hoofdleidingen en de aanpassingen lijken dan ook relatief eenvoudig.

Uitvoering

Tijdens de uitvoering zal er speciale aandacht zijn voor het beperken van de overlast van werkverkeer door Aduard, Nieuwklap en over de Nieuwbrugsterweg.

Communicatie

Omwonenden en de omgeving zijn in de planstudiefase in een interactief proces meegenomen bij de te maken keuzes. De uitwerking van de plannen is gedetailleerd met de omgeving besproken. Dit heeft geleid tot een aangepast en breed gedragen ontwerp.

Er zijn vele verschillende varianten onderzocht en beoordeeld. Hierbij ging het zowel om het vervangen van de bruggen van Aduard en Dorkwerd door soortgelijke bruggen op dezelfde plaats, als voor de mogelijkheid om één nieuwe vaste hoge brug tussen Aduard en Dorkwerd in te bouwen in combinatie met een fietsbrug bij Dorkwerd. Uiteindelijk bleek er toch veel draagvlak om de verbinding bij Dorkwerd ook voor autoverkeer in stand te houden en is hier ook voor gekozen.

Over de locatie voor de nieuwe brug in Aduard is veel discussie met de omgeving gevoerd. Vervanging op de huidige plek was niet echt een optie, maar hoe ver hij dan naar het oosten zou moeten komen bleek een complex vraagstuk. Hierbij heeft de omgeving een belangrijke rol heeft gespeeld om te komen tot het voorkeursalternatief, waarmee uw Staten in 2009 hebben ingestemd.

Ook tijdens de planuitwerking is er frequent gecommuniceerd met de omgeving. Zo is er op 4 maart jl. nog een goed bezochte inloopavond georganiseerd, waar onder meer het ontwerp van de brug en de rondweg is getoond.

In de aanloop naar en tijdens de uitvoering zal eveneens middels websites, nieuwsbrieven, bewonersbijeenkomsten en één op één contact met de direct omwonenden verder met de omgeving worden gecommuniceerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de websites www.provinciegroningen.nl en www.lemmer-delfzijl.nl.

Planning

- Aanbestedingsprocedure september 2015 - maart 2016
- Uitvoering juni 2016 - augustus 2017

Financiën

Voor dit project is een probabilistische kostenraming opgezet. Gebaseerd op prijspeil 2015 bedraagt de kostenraming € 17.700.000,- excl. btw. Dit bedrag is inclusief VAT-kosten, de post nader te detailleren, indirecte kosten, object- en projectrisico's.

De dekking is als volgt:

Rijksbijdrage	€ 13.530.000,-
Provinciale engineeringbijdrage (Langman-akkoord april 1998)	€ 660.000,-
bijdrage Commissie Bodemdaling	€ 60.000,-
Bijdrage provincie Groningen MIT (uit de via voordracht 23/2013 bij de herbestemming van RSP- en MIT-gelden gereserveerde € 4 mln. Aan MIT-middelen)	€ 3.450.000,-
Totale dekking ex btw	€ 17.700.000,-

Eigendom, beheer en onderhoud

De verdeling van beheer en onderhoud is als volgt:

<i>onderdeel:</i>	<i>huidige beheerder/eigenaar:</i>	<i>toekomstig beheerder/eigenaar:</i>
Burgemeester van Barneveldweg, Aduard (vanaf bestaande brug)	Provincie Groningen	Gemeente Zuidhorn
Burgemeester Seinenstraat, Aduard	Provincie Groningen	Gemeente Zuidhorn
Heereweg, Aduard (tot aan de VRI N355)	Provincie Groningen	Gemeente Zuidhorn

Evert Harm Woltersweg, Aduard (vanaf bestaande brug VSK tot aan de nieuwe brug VSK)	Gemeente Zuidhorn	Provincie Groningen
Albert Harkemaweg, Aduard (vanaf de nieuwe brug in westelijke richting tot aan gedeelte behorende bij project rondweg Aduard-Nieuwklap)	Gemeente Zuidhorn	Provincie Groningen
Brug N983 over VSK	Rijkswaterstaat	Rijkswaterstaat

Het totale project Aduard betekent een uitbreiding van ons areaal en daarmee ook een toename van de beheer- en onderhoudskosten. Deze extra kosten zijn al verwerkt bij de besluitvorming voor de rondweg Aduard (voordracht 29/2014).

Als onderdeel van de vervanging van de brug Aduard dragen wij additioneel nog de doorgaande weg door Aduard over aan de gemeente Zuidhorn. De jaarlast van dit wegvak, ter hoogte van € 17.746,- kan structureel in mindering gebracht worden van het Meerjarenprogramma Beheer en onderhoud provinciale infrastructuur 2013-2016. Deze werkwijze is conform de regels die gelden bij areaaluitbreiding.

7. Voorstel

Wij stellen u voor het in ontwerp bij deze voordracht gevoegde besluiten vast te stellen.

Groningen, 2 juni 2015.

Gedeputeerde Staten van Groningen:

M.J. van den Berg , voorzitter.

H.J. Bolding , secretaris.

Behandeld door : A.J. Katerborg
 Telefoonnummer : 050-316 4311
 e-mail : a.j.katerborg@provinciegroningen.nl

Provinciale Staten van Groningen:

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 2 juni 2015, nr. 2015-21.904, BWb;

Gelet op:

- Het programma opwaardering hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl;
- Het budgetrecht van Provinciale Staten overeenkomstig de Provinciewet;

Besluiten:

1. Een realisatiebesluit te nemen voor het project vervanging brug Aduard.
2. Een krediet van € 17.700.000,- excl. btw en inclusief VAT beschikbaar te stellen en dit krediet te dekken zoals in de voordracht is aangegeven. Dit onder voorbehoud van toekenning van de bijdrage door Rijkswaterstaat.

Groningen,

Provinciale Staten voornoemd:

, voorzitter.

, griffier.